

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 2012

629/2012

Valtioneuvoston asetus sikojen suojelusta

Annettu Helsingissä 15 päivänä marraskuuta 2012

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään eläinsuojelulain (247/1996) 4 §:n 2 momentin, 5 §:n 2 momentin ja 6 §:n 2 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään eläinsuojelusta sikojen (*Sus scrofa domestica*) pidossa.

Sen lisäksi, mitä tässä asetuksessa säädetään, sikojen pidosta säädetään eläinsuojeluasetuksessa (396/1996).

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *karjulla* siitokseen tarkoitettua sukukypsää urossikaa;
- 2) *ensikolla* sukukypsää naarassikaa astutuksesta tai siemennyksestä ensimmäiseen porsimiseen;
- 3) *emakolla* naarassikaa ensimmäisen porsimisen yhteydessä ja sen jälkeen;
- 4) *porsivalla emakolla* naarassikaa tiineyden loppuvaiheesta porsaiden vieroitukseen;
- 5) *joutilaalla emakolla* emakkoa porsaiden vieroituksesta sitä seuraavan tiineyden loppuvaiheeseen;
- 6) *pikkuporsaalla* porsasta syntymästä vieroitukseen;
- 7) *vieroitetulla* porsaalla porsasta vieroituksesta kymmenen viikon ikään;
- 8) *kasvatussialla* sikaa kymmenen viikon iästä siitoskäytön alkamiseen;
- 9) *lihasialla* sikaa kymmenen viikon iästä teurastukseen.

3 §

Sikojen ryhmäkasvatus

Sikoja on pidettävä ryhmässä, jollei ryhmästä erottamiseen ole eläinlääketieteellistä tai eläinten vihamieliseen käyttäytymiseen liittyvää syytä. Syyn poistuttua sika on sijoitettava takaisin ryhmään.

Emakko tai ensikko saadaan kuitenkin pitää erillään ryhmästä ajan, joka alkaa viikkoa ennen odotettua porsimista ja päättyy neljän viikon kuluttua porsimista seuraavasta astutuksesta tai siemennyksestä, joka johtaa tiineyteen.

Karjua saadaan pitää yksittäiskarsinassa, jossa se voi kääntyä ympäri.

Ryhmästä eläinlääketieteellisten tai eläinten vihamielisen käyttäytymisen vuoksi erotettua sikaa on pidettävä yksittäiskarsinassa, jossa sen on voitava kääntyä helposti ympäri, jollei eläinlääketieteellisestä syystä muuta johdu.

Sikaa ei saa pitää kytkyeellä paikalleen kytkettynä.

4 §

Pitopaikan yleiset vaatimukset

Sikojen pitoon tarkoitettujen eläinsuojien ja karsinoiden sisäpintojen sekä sikojen pitoon tarkoitettujen varusteiden ja laitteiden on oltava helposti puhtaana pidettäviä ja tarvittaessa desinfioitavissa. Pintakäsittelyyn ei

saa käyttää puunsuoja-aineita, maaleja tai muita aineita siten, että ne voivat aiheuttaa sialle myrkytyksen.

Rakennukset, karsinat, varusteet ja laitteet on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että ne eivät vahingoita eläintä eivätkä vaaranna sen terveyttä tai hyvinvointia. Sikojen kulkukäytävien ja oviaukkojen on oltava sellaisia, että eläimet pääsevät esteettä liikkumaan ja että eläinten vahingoittumisen vaara on mahdollisimman vähäinen.

Sikojen on pitopaikassaan voitava nähdä muita sikoja ja niillä on oltava mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen. Emakoita ja ensikoita voidaan kuitenkin viikkoa ennen porsimista ja porsimisen ajan pitää siten, ettei niillä ole näköyhteyttä muihin sikoihin.

Sikojen pitoon tarkoitetut eläinsuojat, karsinat, varusteet ja laitteet on pidettävä puhtaina ja tarvittaessa desinfioitava. Eläinsuojassa on huolehdittava jyrksijöiden ja muiden haittaeläinten torjunnasta. Sialla on oltava pitopaikassa erillinen makuu-, ruokinta- ja ulostamisalue. Makuualueen on oltava puhdas, kuiva, lämpötilaltaan sioille sopiva ja tarvittaessa asianmukaisesti viemäröity.

Sikojen pitopaikassa on oltava sairaita, vahingoittuneita tai muusta syystä toisista sioista erotettuja sikoja varten tilaa vähintään 5 prosenttia sikojen pitopaikan kokonaiseläinmäärän tilantarpeesta.

Eläinten hoitajan on varauduttava hätätilanteisiin ja hänellä on oltava käytettävissään tarvittavaa pelastus- ja palotorjuntavälineistöä. Eläinsuojassa olevat siat on voitava hätätilanteessa poistaa nopeasti eläintiloista.

5 §

Lattia

Eläinsuojan lattian on oltava sellainen, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti tai imeytyvät hyvin kuivikkeisiin. Lattian on oltava sopiva siinä pidettävien sikojen koko ja paino huomioon ottaen. Jos lattialla ei käytetä kuivikkeita, lattian pinnan on oltava luja, vakaa ja tasainen. Tarvittaessa sikojen makuualue on kuivitettava.

Rakolattian, rutilälattian tai muun rei'itetyn lattian on oltava sellainen, että sikojen sorkat eivät tartu kiinni tai muutoin vahingoitu.

Ryhmäkarsinan betonisen rakolattian on oltava liitteen 1 kohdan mukainen.

Vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan on oltava liitteen 2 kohdan mukainen.

Astutuskarsinan on oltava kiinteäpohjainen ja sopivasti kuivitettu.

6 §

Eläinsuojan olosuhteet

Eläinsuojan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman virtausnopeus, ilman kosteus, pölyn määrä ja haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät kohoa haitallisen korkeiksi. Lämpötilan on oltava eläinsuojassa pidettäville eläimille sopiva.

Jos eläinten terveys ja hyvinvointi on riippuvainen koneellisesta ilmanvaihtojärjestelmästä, eläinsuojassa on oltava mahdollisuus eläinten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta riittävän ilmanvaihdon järjestämiseen myös koneellisen ilmanvaihtojärjestelmän häiriöiden aikana. Koneellisessa ilmanvaihtojärjestelmässä on tällöin oltava hälytysjärjestelmä, joka antaa hälytyksen toimintahäiriön sattuessa. Hälytysjärjestelmän toimivuus on testattava säännöllisesti.

Valaistuksen voimakkuuden on oltava sikojen pitopaikassa vähintään 40 luksia vähintään 8 tunnin ajan päivässä. Kaikissa sikojen pitopaikan osastoissa on oltava myös luonnonvalo. Siat eivät saa olla jatkuvasti alttiina melulle, joka ylittää 65 desibeliä (dB(A)).

7 §

Laitteet ja välineet

Sikojen pitoon tarkoitetut laitteet ja välineet sekä ruokinta-astiat ja -kaukalot on rakennettava ja asennettava siten, että ne eivät aiheuta sioille vahingoittumisen vaaraa. Ruokinta-astiat ja -kaukalot on sijoitettava siten, että ne ovat kaikkien eläinten ulottuvilla.

Sikojen pitopaikassa on oltava riittävä määrä juomapaikkoja. Vesiastiat, kaukalot ja juottolaitteet on sijoitettava sikojen pitopaikkaan siten, että ne ovat kaikkien eläinten ulottuvilla eivätkä ole niille vaarallisia.

Jos pitopaikassa käytetään automaattisia

juotto- tai ruokintalaitteita, siat on totutettava niiden käyttämiseen.

8 §

Emakoiden ja ensikoiden yksittäishäkin lattia

Emakoiden ja ensikoiden yksittäishäkkien lattia-alasta vähintään puolet on oltava kiinteäpohjaista tai sellaista rakolattiaa, rutilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta.

9 §

Porsituskarsina ja porsitushäkki

Porsituskarsinassa tai -häkissä on emakon tai ensikon takana oltava riittävästi esteetöntä tilaa porsimista varten. Porsituskarsinan tai -häkin on oltava sellainen, että emakko voi imettää pikkuporsaita vaikeuksitta. Jos emakko voi liikkua porsituskarsinassa vapaasti, karsina on varustettava pikkuporsaita emakolta suojaavilla rakenteilla, kuten porsasaidoilla.

Porsituskarsinan lattia-alasta vähintään puolet on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, rutilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta.

Pikkuporsaille on oltava porsituskarsinassa kiinteäpohjainen ja kuiva makuualue, johon kaikki pikkuporsaat mahtuvat yhtä aikaa makuulle.

Lisäksi pikkuporsaille on tarvittaessa oltava asianmukainen lämmitin.

10 §

Emakoiden ja ensikoiden ryhmäkarsina

Ryhmäkarsinassa on oltava esteetöntä lattian kokonaispinta-alaa emakkoa kohden vähintään 2,25 neliometriä ja ensikkoa kohden vähintään 1,64 neliometriä. Tästä lattian kokonaispinta-alasta vähintään 1,3 neliometriä emakkoa ja vähintään 0,95 neliometriä ensikkoa kohden on oltava yhtenäistä kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, rutilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon

viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta.

Esteettömään lattian kokonaispinta-alaan ei lasketa mukaan ruokinta- tai makuuhäkkien alla olevaa lattia-alaa.

Jos eläimiä pidetään alle kuuden eläimen ryhmässä, eläinten käytettävissä olevan esteettömän lattian kokonaispinta-alan on oltava 10 prosenttia suurempi kuin eläinryhmän tarvitsema laskennallinen pinta-ala. Vähintään 40 eläimen ryhmässä pidettävien eläinten käytettävissä oleva esteetön lattian kokonaispinta-ala saa olla 10 prosenttia pienempi kuin 1 momentin mukaan laskettava pinta-ala.

Emakoiden ja ensikoiden ryhmäkarsinan seinämien pituuden on oltava yli 2,8 metriä. Jos ryhmäkarsinassa pidetään alle kuuden eläimen ryhmää, karsinan seinämien pituuden on kuitenkin oltava yli 2,4 metriä.

11 §

Karjun karsina

Karjun karsinassa on oltava esteetöntä lattia-alaa vähintään 6 neliometriä, josta vähintään 4 neliometriä on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, rutilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta. Karjun on lisäksi voitava haistaa, kuulla ja nähdä muita sikoja.

Jos karjun karsinaa käytetään myös astutukseen, esteetöntä lattia-alaa on oltava vähintään 10 neliometriä.

12 §

Ulkotarha ja laidun

Jos sioilla on mahdollisuus päästä ulos liikkumaan, eläinsuojasta ulkotarhaan tai laitumelle johtavien kulkuteiden on oltava sioille turvallisia.

Ulkotarhan ja laitumen aitojen on oltava sioille sopivasta materiaalista ja niille turvallisia. Aidat on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että estetään sikojen vahingoittuminen ja karkaaminen. Sähköistetyt aidat on rakennettava sellaisiksi ja pidettävä kunnossa siten,

että niistä ei aiheudu sioille tarpeetonta kärsimystä.

Sioilla on tarvittaessa oltava pääsy sopivaan säänsuojaan.

13 §

Hyvinvoinnista huolehtiminen

Sikojen terveyden ja hyvinvoinnin tarkastukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota tiineyden loppuvaiheessa, porsimisen aikana, imetysaikana ja kun hoito-olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Sika on tarkastettava yksilöllisesti, jos se yleistarkastuksen perusteella on tarpeen. Eläinten sorkat on tarkastettava riittävän usein ja hoidettava tarvittaessa.

Sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävä määrä sellaista materiaalia, joka ei vaaranna eläinten terveyttä ja jonka avulla siat voivat toteuttaa lajinomaisia käyttäytymistarpeitaan kuten tonkimista ja tutkimista.

14 §

Sikaryhmien yhdistäminen

Sikaryhmien yhdistämistä on vältettävä. Jos sikaryhmiä kuitenkin joudutaan yhdistämään tai ryhmään joudutaan tuomaan uusia eläimiä, erityistä huomiota on kiinnitettävä sosiaalisten suhteiden uudelleenmuodostumisesta mahdollisesti aiheutuviin käyttäytymisongelmiin. Sioilla on oltava riittävästi mahdollisuuksia piiloutua ja väistää muita sikoja. Sikaryhmiä yhdistettäessä rauhoittavia lääkkeitä saadaan käyttää vain erityisestä syystä ja eläinlääkäriin valvonnassa.

Jos sikaryhmässä havaitaan merkkejä kovista tappeluista, on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin syiden selvittämiseksi ja tappeluiden estämiseksi.

15 §

Sian juotto ja ruokinta

Sialle annettavan rehun on oltava ravintoainekoostumukseltaan sioille sopivaa ja riittävän energiapitoista. Siat on ruokittava vähin-

tään kerran päivässä. Joutilaille emakoille ja ensikoille on annettava lisäksi riittävästi täytävää ja kuitupitoista rehua näläntunteen ja pureskelutarpeen tyydyttämiseksi.

Ryhmässä pidettävien sikojen on voitava syödä yhtä aikaa, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla tai jollei ruokintaan käytetä automaattista siat yksittäin ruokkivaa ruokintalaitetta. Ryhmissä pidettävien emakoiden ja ensikoiden ruokinta on järjestettävä siten, että kaikki eläimet saavat riittävästi rehua silloinkin, kun muita rehusta kilpailevia eläimiä on paikalla.

Yli kahden viikon ikäisten sikojen saatavilla on oltava jatkuvasti riittävästi raikasta ja puhdasta vettä.

Sikojen juoma-astiat ja juottolaitteet on pidettävä puhtaina. On huolehdittava siitä, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon on oltava liitteen 3 kohdan mukainen, jollei rehua ole jatkuvasti tarjolla.

16 §

Emakon ja ensikon hoito

Porsivalle emakolle ja ensikolle on annettava viikkoa ennen odotettua porsimista riittävästi sopivaa materiaalia pesäntekoa varten.

Jos emakko tai ensikko laitetaan porsimishäkkiin, emakko tai ensikko on puhdistettava perusteellisesti ennen häkkiin laittamista.

17 §

Porsaiden vieroitus

Alle 28 päivän ikäistä pikkuporsasta ei saa vieroittaa emakosta, jollei vieroittaminen ole välttämätöntä eläinten terveyden tai hyvinvoinnin kannalta. Jos porsaat siirretään erityisesti tähän tarkoitukseen varattuihin emakoiden tiloista erillisiin tiloihin, jotka tyhjenetään, puhdistetaan perusteellisesti ja desinfioidaan ennen uuden porsasryhmän tuloa, saadaan porsaat kuitenkin vierottaa emakosta jo 21 päivän ikäisinä.

Porsaiden totuttaminen vieroituksen jälkeiseen rehuun on aloitettava riittävän aikaisin ennen vieroitusta.

18 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Tällä asetuksella kumotaan **eläinsuojeluasetuksen** 17 § sekä sikojen pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (958/2002).

19 §

Siirtymäsäännökset

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan 4 §:n 5 momenttia, 6 §:n 3 momentin vaatimusta luonnonvalosta sekä liitteen 2 kohdan vaatimusta vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan lattiapinta-alasta 1 päivästä tammikuuta 2018.

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan 8 §:ää, 9 §:n 2 momenttia sekä 11 §:n 1 momentin ja

liitteen 2 kohdan vaatimusta karsinan lattian rakenteesta 1 päivästä tammikuuta 2028.

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan 10 §:n 1 momentin viemäröintiä koskevaa 10 prosentin vaatimusta ja mainitun pykälän 2 momenttia emakoiden ja ensikoiden pitoon 1 päivästä tammikuuta 2028.

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevan sikalan emakoiden ja ensikoiden ryhmäkarsinan esteettömään lattian kokonaispinta-alaan voidaan laskea mukaan ruokintatäi makuuhäkin alla oleva lattia-ala 31 päivään joulukuuta 2027 saakka.

Edellä 1—4 momentissa mainittujen säännösten sijasta sovelletaan siirtymäaikana tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita asianomaisia vaatimuksia. Tämän asetuksen voimaan tulon jälkeen peruskorjattavaan sikalaan tai sen osastoon ja rakennettavaan uuteen sikojen pitopaikkaan asetusta sovelletaan kuitenkin 1—4 momentin estämättä, kun peruskorjaus tai uusi pitopaikka on valmistunut.

Helsingissä 15 päivänä marraskuuta 2012

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

Eläinlääkintöylitarkastaja Susanna Ahlström

1. Ryhmäkarsinan betonisen rakolattian vaatimukset

Sikaryhmä	Raon tai reiän halkaisija enintään (mm)	Palkin leveys vähintään (mm)
Pikkuporsas	11	50
Vieroitettu porsas	14	50
Kasvatus- ja lihasika	18	80
Emakko ja ensikko	20	80

Lattian raon tai reiän halkaisijassa sekä palkin leveydessä hyväksytään mittapoikkeamat, jotka ovat eurooppalaisen standardin EN 12737:2004+A1:2007 (Betonivalmisisosat. Maatalouden rakolattiaelementit, SFS-EN 12737:2004+A1:2007) mukaiset.

2. Vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan esteettömän lattia-alan vähimmäisvaatimukset sikaa kohden

Sian paino (kg)	Lattiapinta-ala (m ² /eläin)
enintään 30	0,40
yli 30, mutta enintään 60	0,60
yli 60, mutta enintään 110	0,90
yli 110, mutta enintään 130	1,00
yli 130	1,20

Vieroitettujen porsaiden, lihasikojen ja kasvatussikojen ryhmäkarsinan lattia-alasta vähintään kaksi kolmasosaa on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, rutilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 10 prosenttia pinta-alasta.

3. Sikojen ruokintaan käytettävän ruokintakaukalon pituus sikaa kohden

Sian paino (kg)	Ruokintakaukalon reunan pituus vähintään (cm/eläin)
< 25	15
25 - 50	25
> 50	30